

GEOPORTAL.

Misją projektu o nazwie GEOPORTAL.GOV.PL jest kształtowanie społeczeństwa informacyjnego, skłonnego do korzystania z internetu w kontaktach z urzędem przy załatwianiu wszelkich spraw dotyczących informacji geoprzestrzennej.

JANUSZ DYGASZEWICZ

Celem projektu jest wytworzenie nowoczesnego, dostępnego przez internet repozytorium cyfrowej informacji geoprzestrzennej o charakterze portalowym. System ma umożliwić odpłatne udostępnianie danych on-line przedsiębiorcom i osobom fizycznym. GEOPORTAL.GOV.PL spowoduje usystematyzowanie i ujednoczenie danych geoprzestrzennych rozproszonych dotąd po różnych instytucjach w całej Polsce. Umożliwi zebranie ich w jednym wirtualnym urzędzie, co wpłynie na oszczędność czasu potrzebnego do uzyskania informacji o nieruchomościach i przestrzeni. Zwiększy konkurencyjność polskich podmiotów gospodarczych poprzez łatwy i bezpośredni dostęp do danych katastralnych niezbędnych do prowadzenia procesów inwestycyjnych i biznesowych, zachęci obcy kapitał do inwestowania w Polsce, a w rezultacie – przyczyni się do rozwoju polskiej gospodarki.

● STAN OBECNY

Analiza stanu polskiej administracji publicznej wskazuje na znaczące opóźnienia w dziedzinie zastosowania nowoczesnych technologii. Szansą na zmianę tej niekorzystnej sytuacji jest konsekwentna budowa społeczeństwa informacyjnego. W krajach Unii Europejskiej przedsiębiorcy posiadają bezpośredni dostęp zarówno do informacji o nieruchomościach, jak i do pełnej informacji przestrzennej dla obszarów, które są w zasięgu ich zainteresowań inwestycyjnych. W Polsce wszystkie te dane są już od dawna gromadzone i przetwarzane w ewidencji gruntów i budynków (EGiB) stanowiącej podstawowy element Państwowego

Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego (PZGiK). Poza małymi wyjątkami nie są one jednak dotąd powszechnie dostępne on-line ani na szczeblu lokalnym, ani krajowym. Ze względu na ten ograniczony (a czasami wręcz uciążliwy) dostęp do danych oraz ich fragmentaryczną – w większości analogową – postać, a także pozostawiającą wiele do życzenia jakość i pewność, nasi przedsiębiorcy nie stosują na szerszą skalę nowoczesnych narzędzi wykorzystujących informację przestrzenną.

Obecnie w ramach projektów PHARE (edycje 2000, 2001 i 2003) prowadzone są prace nad pełnym wdrożeniem Integrującej Platformy Elektronicznej (IPE) centralnie gromadzącej repliki danych katastralnych, głównie w celu ich integracji i weryfikacji z innymi rejestrami państwowymi, takimi jak nowa księga wieczysta (NKW), PESEL, REGON, LPIS czy ewidencja podatków lokalnych. Rozbudowa IPE o infrastrukturę teleinformatyczną umożliwiającą oferowanie tych danych przez internet w trybie on-line jest logicznym następstwem i uzupełnieniem obecnych działań i umożliwi równy dostęp wszystkim uczestnikom rynku nieruchomości do wiarygodnej, kompleksowej informacji o nieruchomościach, obejmującej swym zasięgiem cały kraj. Naturalnymi odbiorcami usług oferowanych przez internet będą osoby fizyczne, administracja publiczna, a także przedsiębiorcy związani z rynkiem nieruchomości oraz z rynkiem usług opartych na danych przestrzennych.

● KOSZTY I ZYSKI

Do wykonania tego zadania w najbliższym czasie niezbędne będzie dofinansowanie z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Działania takie przewi-

dziano w Planie Rzeczowo-Finansowym Zintegrowanego Systemu Katastralnego zatwierdzonym przez Radę Ministrów 21 kwietnia 2004 r. Łączne nakłady związane z uruchomieniem projektu GEOPORTAL.GOV.PL oszacowano na blisko 79 164 tys. zł, przy czym 75% kosztów pokryje Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (ERDF), a 25% – budżet państwa (współfinansowanie krajowe zapewni GJK). Zaangażowanie budżetów samorządowych będzie pomijalnie małe i w początkowej fazie ograniczy się do zapewnienia warunków niezbędnych do codziennej obsługi terminalu systemu. Okres inwestowania i wdrożenia projektu został określony na 3 lata (od lipca 2005 do końca marca 2008 roku).

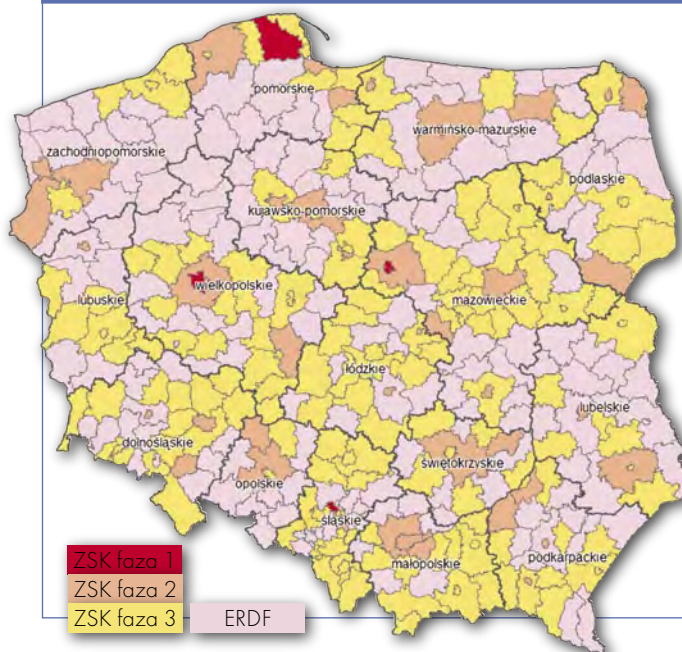
Zgodnie z wzorami przyjętymi w Unii Europejskiej dla tego typu systemów (INSPIRE), projekt GEOPORTAL.GOV.PL jest działalnością non-profit, czyli nie przynoszącą zysku z płatnego udostępniania danych przestrzennych, a jedynie samofinansującą się. Przeprowadzone analizy finansowe i ekonomiczne wykazały, że przy przyjętych założeniach co do przychodów i kosztów geoportalu docelowo wpływy ze świadczonych usług pozwolą w pełni pokryć wydatki eksploatacyjne (w tym osobowe) oraz związane z odnawianiem i modernizacją sprzętu, a także z wprowadzaniem nowych technologii. Pozostające po pokryciu wszystkich kosztów ewentualne nadwyżki finansowe, podobnie jak w modelu holenderskim, można będzie przeznaczyć na obniżkę cen w latach następnych, a więc bilansować je z przyszłymi dochodami.

● DODATKOWY KANAŁ DYSTRYBUCYJNY

Założeniem fundamentalnym projektu jest wsparcie, a nie naruszanie inte-

GOV.PL

GEOPORTAL – PLANOWANE POKRYCIE W 2007 R.

resów finansowych społeczności lokalnych związane z centralizacją sprzedaży. Dlatego też przyjęto, że projektowany mechanizm bilingowy zapewni rozliczenie przychodów ze sprzedaży w ramach geoportalu według dotychczasowego, utrwalonego już schematu. Dane będą znakowane miejscem pochodzenia, a sprzedaż internetowa przez geoportal przyniesie taki sam efekt finansowy, jakby nastąpiła bezpośrednio z odpowiedniego ośrodka dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej (ODGiK). W przypadku danych pochodzących z powiatu oznacza to, że 80% kwoty trafi na odpowiedni fundusz powiatowy, 10% – na wojewódzki, a pozostałe 10% zasili fundusz centralny. Geoportal staje się więc jedynie dodatkowym – być może najbardziej skutecznym i wydajnym – kanałem dystrybucyjnym umożliwiającym profesjonalną, jednolitą w skali kraju sprzedaż informacji z PZGiK. Statystyki krajów europejskich, które mają już za sobą takie doświadczenia, wyraźnie pokazują znaczący wzrost dochodów – głównie ze względu na łatwość dostępu do informacji i prostotę rozliczeń. Geoportal powinien więc

nie tylko znacząco zwiększyć przychody ze sprzedaży do odpowiednich funduszy samorządowych i funduszu centralnego, ale również wyróżnić biedniejszym powiatom szanse dostępu do nowoczesnych technologii umożliwiających skuteczną sprzedaż przez internet zasobów informacyjnych, co pozwoliłoby na szybką poprawę ich sytuacji finansowej i rozwój techniczny.

Mam nadzieję, że powyższe wyjaśnienie raz na za-

wsze zakończy niepotrzebną dyskusję o zawłaszczeniu zasobu i „skoku na kasę” przez GgK.

• INTRANET DLA SŁUŻBY GEODEZYJNEJ

Założono także, że w celu dostarczenia przez geoportal jednolitej, pełnej informacji o nieruchomościach z całej Polski nastąpi „domknięcie” systemu katastralnego poprzez doposażenie i podłączenie do IPE 165 powiatów, które dotąd nie były objęte projektami PHARE. Z kolei w celu zapewnienia odpowiedniego stopnia wiarygodności dla przetwarzania, obiegu i udostępniania dokumentów elektronicznych zostanie wdrożona Infrastruktura Klucza Publicznego dla wszystkich jednostek służby geodezyjnej.

Dla poprawy funkcjonowania służby geodezyjnej założono, że projekt powinien zapewnić pełną łączność i wymianę informacji (danych i metadanych) pomiędzy wszystkimi ogniwami służby geodezyjnej poprzez stworzenie korporacyjnego serwisu intranetowego. Byłby on oparty na szerokopasmowej sieci WAN obejmującej wszystkie ODGiK-i, a także jednostki

ZAKRES PROJEKTU GEOPORTAL.GOV.PL

W ramach projektu zostanie utworzony zasób informacyjny spełniający wymogi norm serii ISO-19100, pozyskany z PZGiK i uzupełniony dodatkowo produktami dostarczonymi przez firmy komercyjne. Ponadto zakres projektu obejmuje:

- Udostępnienie minimum czterech usług publicznych on-line:
 - informacja katastralna,
 - opracowania i dane geoprzestrzenne,
 - dane katastralne (wyrisy, wypisy i mapy ewidencyjne),
 - opracowania zdjęć i ortofotomap lotniczych i satelitarnych.
- Wykonanie i wdrożenie portalu internetowego WWW.GEOPORTAL.GOV.PL umożliwiającego odpłatny dostęp do wymienionych wyżej usług.
- Wykonanie i wdrożenie portalu intranetowego GEOPORTAL.GOV.PL udostępniającego dane w sieci wewnętrznej GUGiK.
- Wykonanie i wdrożenie Centralnej Składnicy Danych (CSD) będącej kompleksową bazą danych geoprzestrzennych współpracującą z rozproszonymi bazami referencyjnymi.
- Wdrożenie nowych systemów do prowadzenia EGiB w ok. 100 ośrodkach powiatowych (jeśli zajdzie taka potrzeba), a także wykonanie ich weryfikacji w pozostałych (nowy system informatyczny do prowadzenia EGiB zostanie wyłoniony w drodze przetargu ograniczonego z uwzględnieniem wyników procedury testowej opublikowanej na stronach internetowych GUGiK).
- Włączenie do systemu IPE 165 jednostek powiatowych, nieobjętych dotąd programem PHARE, poprzez wdrożenie w nich modułu IPE-ZK (zasilania i komunikacji) wraz z dostawą niezbędnego sprzętu komputerowego i przyłącza sieci WAN.
- Konwersję danych geoprzestrzennych na potrzeby geoportalu oraz ich weryfikację lub integrację z danymi katastralnymi uzyskanymi z poziomu wojewódzkiego IPE.
- Zakup i opracowanie wysokorozdzielczych zdjęć i ortofotomapy satelitarnej dla celów aktualizacji obejmującej 20% powierzchni kraju (tj. ok. 60 000 km²).
- Dostarczenie wymaganego sprzętu do realizacji zadań (serwery, stacje robocze, sprzęt telekomunikacyjny).
- Wykonanie i dostosowanie aplikacji umożliwiających obróbkę danych przestrzennych na wszystkich poziomach administracyjnych.
- Wykonanie i obsługę Certyfikowanego Centrum – Infrastruktury Klucza Publicznego (IKP).
- Instalację i obsługę łączny teletransmisyjnych WAN dla korporacyjnej sieci intranetowej służby geodezyjnej pomiędzy dodatkowymi powiatami (165), ośrodkami wojewódzkimi (16) i centralą.
- Budowę nowej lub modernizację dotychczasowej serwerowni CODGiK dla obsługi systemu.
- Zorganizowanie i wyposażenie Biura Press realizującego usługi poligraficzne oraz usługi udostępniania zasobu drogą tradycyjną na rzecz zamówień z systemu.
- Zorganizowanie i zatrudnienie personelu do obsługi pozyskiwania i konwersji danych w WODGiK-ach (48 osób) i w CODGiK (20 osób).
- Zatrudnienie personelu administrującego systemem 24 godziny na dobę (6 osób).

KORZYŚCI Z UCZESTNICTWA W PROJEKCIE GEOPORTAL.GOV.PL

W ramach projektu przewiduje się działania wspierające lokalizację powiatowe (poprzez dostawę sprzętu i usług), których wartość szacowana jest na kwotę blisko 220 tys. złotych. Wsparcie w tej wysokości jest znaczące dla każdego budżetu samorządowego i decyzja o ewentualnej rezygnacji z udziału w projekcie powinna być każdorazowo skrupulatnie przeanalizowana przez decydentów samorządowych. W ramach tej kwoty przewiduje się:

- Dostawę serwera komputerowego umożliwiającego instalację i przetwarzanie systemu do prowadzenia EGIB oraz transfer repliki danych do systemu IPE o wartości ok. 25 tys. zł.
- Możliwość wymiany oprogramowania do prowadzenia EGIB o wartości ok. 9 tys. zł wraz z opieką i serwisem o wartości ok. 1 tys. zł.
- Wykonanie procedur weryfikacji, konwersji i dostosowania danych katastralnych do standardów rozporządzenia i instrukcji G-5 oraz wymogów innych aktów prawnych obligujących do interoperacyjności baz danych oraz systemów do ich prowadzenia – prace o łącznej wartości ok. 45 tys. zł.
- Dofinansowanie z funduszu centralnego w ramach przelewów redystrybucyjnych na remont i doposażenie pomieszczeń serwerowni – średnio ok. 25 tys. zł.
- Podłączenie lokalizacji do wydzielonej dla służby geodezyjnej, szerokopasmowej, korporacyjnej sieci WAN umożliwiającej komunikację pomiędzy jednostkami tej służby, w tym swobodne korzystanie ze wszystkich zasobów gromadzonych w ramach intranetu Geoportalu. Wartość faktycznych korzyści jest wręcz nie do oszacowania, a samo podłączenie i eksploatację łączy należy oceniać na blisko 15 tys. zł rocznie.
- Instalację i włączenie do Infrastruktury Klucza Publicznego, wsparcie ze strony serwisów oferowanych przez Geoportal oraz ostrożnie skalkulowane korzyści wynikające ze wzrostu sprzedaży poprzez profesjonalny, dobrze znany w kraju i za granicą dodatkowy kanał sprzedaży szacowane są na 100 tys. zł rocznie.

ustawowo upoważnione do korzystania z zasobu (ze szczególnym uwzględnieniem tych istotnych dla bezpieczeństwa narodowego w sytuacjach kryzysowych). Obecnie sieć taka jest budowana w związku z realizacją systemu IPE, a w ramach geoportalu nastąpi jej uzupełnienie o brakujące ogniwa.

● PRODUKTY SYSTEMU

Obecnie prowadzone są działania zmierzające do zastosowania wyników wcześniejszych prac związanych z Infrastruktura Danych Przestrzennych (SDI), Bazą Danych Ogólnogeograficznych (BDO), Bazą Danych Topograficznych (TBD) oraz licznych innych opracowań naukowych wykonywanych dla GUGiK.

Właśnie teraz nadszedł czas na wykorzystanie dotychczasowego wspólnego doświadczenia. Chciałoby się zawołać: „Wszystkie ręce na pokład!” i mam nadzieję, że tak się stanie. Przewiduje się, że w pierwszej kolejności w Geoportalu będą oferowane takie produkty, jak:

- Dane katastralne pozyskane z IPE.
- Cyfrowe modele terenu poziomu 1 i 2 NMT (WODGiK, CODGiK).
- Mapy tematyczne: hydrograficzne, sozologiczne (WODGiK, CODGiK).
- Topograficzne mapy rastrowe (WODGiK, CODGiK).
- Dane o przebiegu granic i powierzchni jednostek podziału terytorialnego państwa (WODGiK, CODGiK).
- Mapa wektorowa w skali 1:25 000 (WODGiK, CODGiK).
- Topograficzna Baza Danych – TBD (WODGiK, CODGiK).
- Baza Danych Ogólnogeograficznych.
- VMapa L2.
- Zdjęcia lotnicze oraz wysokorozdzielcze zobrazowania satelitarne.
- Ortofotomapy.
- Gazeter, czyli oficjalny rejestr nazw geograficznych wraz z odniesieniami geoprzestrzennymi (WODGiK, CODGiK).

Powyższy zestaw danych mieści się w Aneksie 1 i 2 dyrektywy INSPIRE. Lista ta jest otwarta i z pewnością będzie się rozszerzać z dnia na dzień.

● NA TRZECH POZIOMACH ADMINISTRACYJNYCH

Projekt będzie realizowany na wszystkich trzech poziomach administracyjnych:

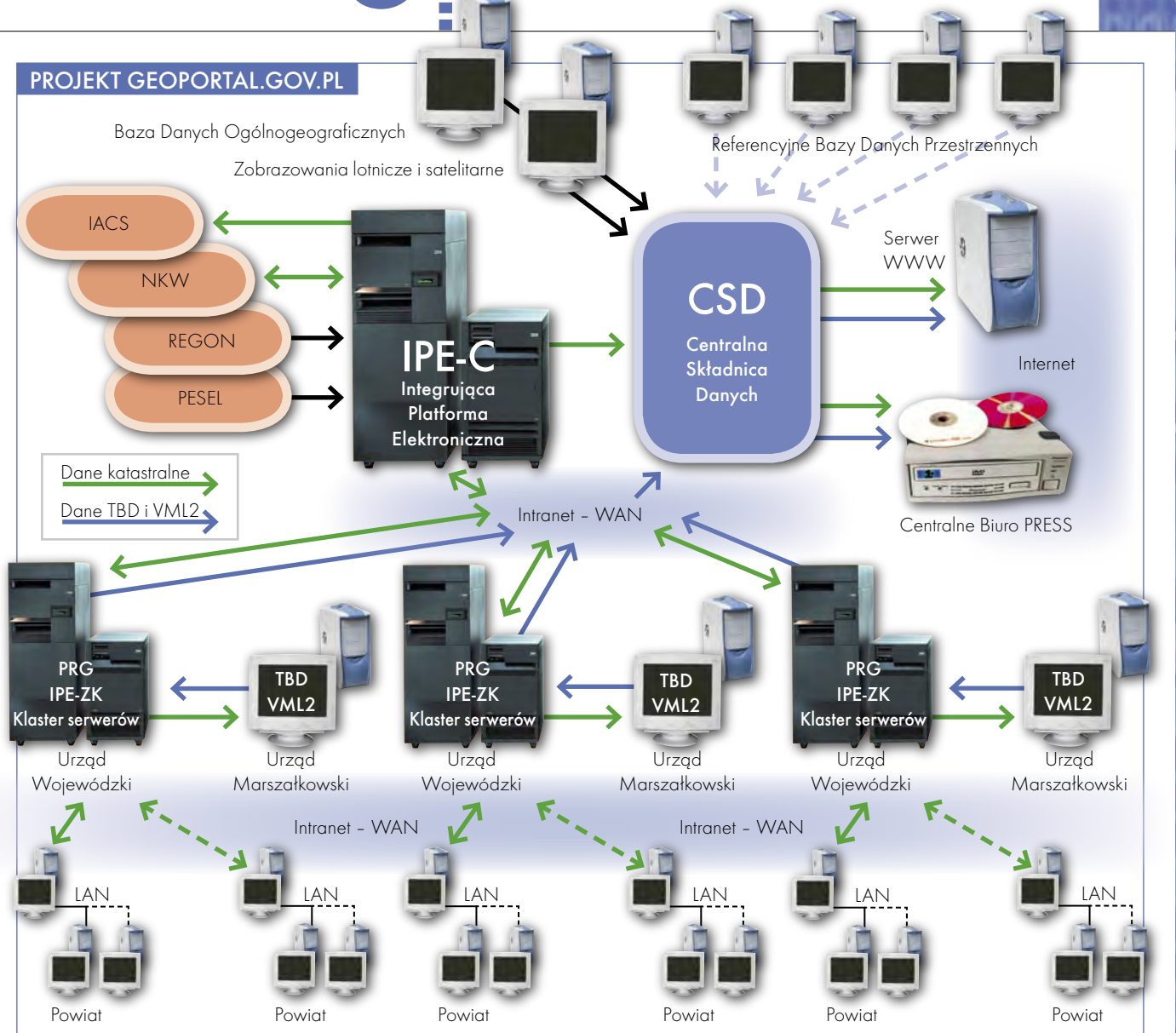
- **Lokalnym – ośrodki prowadzące EGIB.** Starostwa powiatowe oraz miasta na prawach powiatu odpowiedzialne są za prowadzenie ewidencji gruntów i budynków (katastru nieruchomości). Działania na tym poziomie realizowane będą – tak jak dotąd w ramach systemu IPE – poprzez różnicowe zasilanie danymi repliki centralnej, synchronizację EGIB z nową księgą wieczystą (z wykorzystaniem systemu zapytań i wzajemnej wymiany elektronicznych zawiadomień o zmianach), a także synchronizację z rejestrami PESEL i REGON. Dla blisko 100 powiatów możliwa będzie wymiana oprogramowania do prowadzenia EGIB na nowoczesne, umożliwiające prowadzenie danych ewidencyjnych w sposób zintegrowany, zgodny z przepisami prawa. Użytkownicy tego poziomu uzyskają pełny dostęp do wszystkich zasobów Geoportalu poprzez intranet.

- **Wojewódzkim – WINGiK i WODGiK.** Urzędy wojewódzkie zapewniają – w odniesieniu do danych katastralnych – połączenie szczebla powiatowego z centralnym przy wykorzystaniu serwerów klastrowych, a także prowadzą ustawowy nadzór i kontrolę danych za pomocą aplikacji IPE oraz narzędzi i infrastruktury Geoportalu.

Urzędy marszałkowskie (WODGiK-i) są odpowiedzialne m.in. za prowadzenie Topograficznej Bazy Danych oraz jej aktualizację i integrację z danymi ewidencyjnymi, a także przekazywanie repliki tej bazy na poziom centralny. Udostępnianie pozostałych zasobów wojewódzkich będzie następować poprzez ich konwersję i transport do Centralnej Składnicy Danych (CSD) Geoportalu. Dla realizacji powyższych zadań przewiduje się sfinansowanie w ramach projektu trzech stanowisk pracy w każdym WODGiK-u. Wszyscy użytkownicy poziomu wojewódzkiego będą mieli zapewniony pełny dostęp do zasobów Geoportalu poprzez intranet.

- **Centralnym – CODGiK.** Serce systemu stanowić będzie Centralna Składnica Danych (CSD) wraz z modułem WWW służącym do udostępniania danych za pomocą internetu użytkownikom komercyjnym oraz serwerem intranetowym dla obsługi korporacyjnych użytkowników służby geodezyjnej. Ponadto na poziomie tym powstanie Biuro Press przygotowujące dane do przekazywania w sposób tradycyjny (przesyłka kurierska) w przypadkach, gdy zbiory przekraczają wielkość umożliwiającą ich przesłanie standardowymi łączyami internetowymi. Biuro Press będzie mogło realizować zamówienia składane zarówno przez internet, jak i w sposób tradycyjny w dowolnym ODGiK-u. Oznacza to możliwość częściowego odciążenia ośrodków dokumentacji od rutynowych prac, co – mając na uwadze projektowany system rozliczeń billingowych – może w sposób zasadniczy poprawić sytuację kadrową i umożliwić reorganizację pracy w ośrodkach powiatowych i wojewódzkich.

Należy zaznaczyć, że realizacja geoportalu może być ściśle powiązana z wdrażaniem projektów również na poziomie regionalnym, dofinansowywanych m.in. w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR). Powiązanie projektów lokalnych, dotyczących udostępniania danych przestrzennych, z projektem centralnym oraz zintegrowanie ich na jednej

platformie elektronicznej pozwoli uzyskać efekt synergii, a także efekt dźwigni finansowej poprzez zwiększenie szansy na uzyskanie współfinansowania z wojewódzkich funduszy strukturalnych.

● HARMONOGRAM PRAC

Szczegółowy harmonogram prac oraz zaawansowanie wykonania będą na bieżąco publikowane na stronach GUGiK. Obecnie przewiduje się następujący przebieg podstawowych prac:

● **Faza 1. – od lipca 2005 roku (już trwa) do stycznia 2006 r.** Prace przygotowawcze, inicjalizacja projektu, ustanowienie struktur zarządzających projektem, przygotowanie niezbędnych aktów prawnych i decyzji administracyjnych, przygotowanie dokumentacji przetargowej na wykonanie następnych etapów projektu. Przystąpienie do procedury przetargowej i wyłonienie wykonawców.

Kierownikiem projektu jest dyrektor Departamentu Informatyzacji i Rozwoju Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego podlegający wiceprezesowi GUGiK, który odgrywa rolę SPO projektu. Podległa struktura zarządzająca wpasowana została w struktury organizacyjne departamentu. Przewiduje się powołanie Zespołu Ekspertckiego wspomagającego działania kierownika projektu, a także Rady Programowej przy wiceprezesie GUGiK (spośród autorytetów branży geodezyjnej i kartograficznej, teleinformatycznej oraz osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo narodowe w sytuacjach kryzysowych). Projekt zarządzany będzie zgodnie z metodyką PRINCE-2.

● **Faza 2. – od lutego 2006 r. do końca projektu, czyli do końca marca 2008 r.** Prace związane z budową korporacyjnej sieci WAN obejmującej wszystkie ośrodki wojewódzkie i 165 powiatowych. Do-

stawa sprzętu i oprzyrządowania teleinformatycznego. Instalacja modułów IPE-ZK odpowiednio w lokalizacjach wojewódzkich i powiatowych. Sukcesywne podłączanie powiatów, konwersja danych i ewentualna wymiana oprogramowania EGIB. Zakres prac będzie podobny jak w PHARE 2003, wykonawcy wyłonieni zostaną w ramach postępowania przetargowego o udzielenie zamówienia publicznego.

● **Faza 3. – od października 2006 r. do końca projektu.** Okres najbardziej intensywnych prac związanych z dostawą sprzętu do serwerowni centralnej, Centralnej Składnicy Danych, wdrażanie aplikacji bazodanowej i systemu metadanych oraz aplikacji intranetowej, a następnie internetowej. W tej fazie przewiduje się wdrożenie procedur przygotowania i konwersji danych geoprzestrzennych z zasobów wojewódzkich dla potrzeb Geoportalu wraz z zapew-

nieniem odpowiedniej infrastruktury teleinformatycznej na poziomie województw. Będzie to jednocześnie okres intensywnych szkoleń wszystkich uczestników projektu. Wykonawcy wyłonieni zostaną w ramach postępowania przetargowego o udzielenie zamówienia publicznego.

● **Faza 4. – od lipca 2007 r. do końca projektu.** Pełne wdrożenie systemu billingowego i rozpoczęcie sprzedaży przez internet. Wdrożona zostanie Infrastruktura Klucza Publicznego. Biuro Press osiągnie zdolność operacyjną i będzie realizowało sprzedaż wysyłkową. Analiza możliwości poszerzenia oferty przez włączenie pozostałych, nowo powstałych bądź dotąd niezintegrowanych systemów geoprzestrzennych spełniających warunki interoperacyjności z Geoportalem. Podłączenie Geoportalu do Geo-Portalu Unii Europejskiej tworzono w ramach dyrektywy INSPIRE (jeśli taki w 2008 roku będzie już działał). Okres intensywnych szkoleń użytkowników systemu.

● **Faza 5. – od stycznia 2008 r. do końca projektu.** Próbną eksploatacja i strojenie systemu. Realizacja zadań niezbędnych do podtrzymania efektów projektu. Synchronizacja z innymi systemami krajowymi i europejskimi (INSPIRE, e-TEN, EULIS). Prace zamykające projekt. Przejście na samodzielną, samofinansującą się pracę systemu.

● POLSKA NIE MOŻE BYĆ ZAŚCIANKIEM EUROPY

Należy podkreślić, że w obecnym stanie prawnym nie ma przymusu uczestniczenia w projekcie GEOPORTAL.GOV.PL. Decyzja władz samorządowych powinna być wynikiem rachunku korzyści, jakie wynikają z uczestnictwa w nim. Należy zwrócić uwagę, że początkowe wątpliwości głównego inspektora ochrony danych osobowych (GIODO) co do legalności tworzenia

systemu IPE zostały obecnie ostatecznie wyjaśnione. Na stronie internetowej GUGiK można znaleźć stanowisko GGK w tej sprawie, wynikające z ostatecznego stanowiska GIODO oraz niezależnych ekspertyz obowiązujących aktów prawnych. Wykonując obowiązki ustawowe związane z tworzeniem techniczno-organizacyjnych warunków budowy i rozwoju systemu informacji o nieruchomościach oraz systemów informacji przestrzennej, GGK opracował niezbędne projekty i zdobył środki na realizację tych zadań. Reszta zależy od pozostałych jednostek służby geodezyjnej, które (tak samo jak GGK) mają przecież ustawy obowiązek współdziałania. Także w dotychczasowej ocenie wielu organów kontrolnych (w tym unijnych) podjęte dotąd działania są właściwe zarówno z punktu widzenia interesu społeczeństwa polskiego, jak i Unii Europejskiej. Wydatkowane środki umożliwiają budowę nowoczesnego systemu informacyjnego, zapewniającego równy i sprawiedliwy dostęp wszystkim obywateli, a także podmiotów gospodarczych do podstawowej informacji strukturalnej, jaką jest informacja o przestrzeni, w której żyjemy, pracujemy i inwestujemy.

Polska nie może być zaściankiem Europy i wlec się w ogonie najbardziej zacofanych krajów, opierających swoją wiedzę o geoprzestrzeni na bazie fragmentarycznych, analogowych zasobów, często skrzętnie skrywanych, zarówno przed własnymi obywatelami, jak i potencjalnymi inwestorami. Takie sztywne trzymanie się „własnych” standardów, nieujawnianie zawartości ani jakości posiadanych danych i izolacyjne działania uniemożliwiają swobodną wymianę i wzbogacanie informacji. W ostatecznym rozrachunku prowadzi do degradacji Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego, który jest przecież własnością Skarbu Państwa.

● SZWEDZI JUŻ TO PRZERABIALI

Warto dodać, że w krajach wysoko rozwiniętych podobne dylematy występowały już 15 lat temu. Szwecja potrzebowała ok. 10 lat na uporanie się z niechęcią dużych i bogatych ośrodków miejskich do jednolitego upublicznienia danych katastralnych. Jednolity system informacji o nieruchomościach budowano ostatecznie z pominięciem tych ośrodków, które tworzyły swoiste enklawy oparte na własnych standardach. Dopiero po latach, w wyniku analizy korzyści wynikających z powszechnej, łatwo dostępnej, jednolitej i prostej w rozliczeniach sprzedaży informacji przestrzennej dla całego terytorium Szwecji, przełamano ostatnie bariery i możliwe było pełne dostosowanie prawa do wymagań systemu, a kolejne „wyspy” zaczęły przyłączać się do powstałego systemu informacyjnego. Jak widać, jest to proces dobrze znany i wymagający czasu. Podobnie jest w Polsce.

Nie jest zaskoczeniem obecna powszechna akceptacja przez starostów propozycji udziału w projekcie i nie jest też zaskoczeniem odmowa udziału w projekcie jednego z większych miast środkowej Polski. Pozostałe powiaty, oprócz kilku wahających się i oczekujących na dalsze informacje, gremialnie wyraziły swoje zainteresowanie udziałem w projekcie. Rozumiemy, że utracone wsparcie w kwocie ponad 200 tys. złotych nie stanowi problemu dla budżetu tych starostw, które nie chcą przystąpić do projektu, a decydenci samorządowi potrzebują więcej czasu na przemyślenia i ewentualną zmianę stanowiska – być może dopiero po latach pod wpływem korzyści uzyskiwanych przez mniej konserwatywnych kolegów uczestniczących w projekcie. Główny geodeta kraju nie ma zamiaru dłużej w tej sprawie naciskać, przeciwnie, w najbliższym czasie oferta przystąpienia do projektu z pewnością nie zostanie powtórzona. Uzyskane nadwyżki lepiej przeznaczyć na biedniejsze powiaty. Podobnie jak w modelu szwedzkim, realizacja projektu bez kilku powiatów, nawet tych bogatych i znaczących, jest całkowicie możliwa i istnienie kilku „wysp” w fazie początkowej projektu z pewnością nie będzie miało większego znaczenia dla osiągnięcia ostatecznego sukcesu całego przedsięwzięcia.

JANUSZ DYGAŚZEWICZ

jest dyrektorem Departamentu Informatyzacji i Rozwoju Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego GUGiK, a także członkiem Rady Informatyzacji przy ministrze nauki i informatyzacji